Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Kannanotto Mico Botnia Oy:n omistusjärjestelyihin

Omistajaohjausjaosto 13.10.2026 § 72
ÖVPH/6039/00.04/2026

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin (397/2016, hankintalaki) tehdyt sidosyksikköjä koskevat muutokset tulivat voimaan 18.6.2026. Lakimuutoksen johdosta sidosyksikön omistajan tulee jatkossa omistaa vähintään 10 prosenttia yhtiöstä voidakseen hankkia yhtiöltä palveluja sen sidosyksikköaseman nojalla. Hankintayksikköjen tulee tarkastaa voimassa olevien sidosyksikköhankintojensa lainmukaisuus 30.6.2027 kestävän siirtymäajan kuluessa ja ryhtyä tarvittaessa jatkotoimiin.

Mico Botnia Oy Ab on lähettänyt 5.10.2026 kaikille omistajille pyynnön kannanotosta yhtiön tuleviin omistusjärjestelyihin. Pyyntö on liitteenä.
Tiedustelun tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva omistajien tahtotilasta ja arvioida mahdollisia omistusjärjestelyjä siten, että yhtiön toimintaedellytykset voidaan turvata. Yhtiö toteaa lisäksi, että Euroopan komissio valmistelee sidosyksikköhankintoja koskevaa sääntelyä, jonka sisältö ja vaikutukset kansalliseen sääntelyyn ovat vielä avoimia.

Yhtiö pyytää kaikkia omistajia ilmoittamaan viimeistään 6.11.2026, ovatko ne halukkaita hankkimaan lisää osakkeita siten, että niiden omistusosuus nousisi vähintään 10 prosenttiin, tai halukkaita luopumaan omistamistaan osakkeista joko osittain tai kokonaan, ellei omistusosuuden nostaminen vähintään 10 prosenttiin ole omistajan kannalta tarkoituksenmukaista. Yhtiö selvittää samalla vaihtoehtoisia toimintamalleja, kuten osuuskuntamallia ja muita mahdollisia rakenteellisia ratkaisuja. Niitä arvioitaessa otetaan huomioon sekä omistajien että palveluiden käyttäjien edut.

Yhtiön lähettämän pyynnön tarkoituksena on kartoittaa omistajien alustavaa tahtotilaa. Pyyntö ei ole vielä konkreettinen tarjous osakkeiden luovutuksesta eikä sisällä valmista ehdotusta ostajasta, luovutettavien osakkeiden määrästä tai muista luovutusehdoista. Mico Botnia Oy Ab katsoo, että mahdollisissa omistusjärjestelyissä osakkeiden arvostuksen lähtökohtana tulisi käyttää yhtiön tasesubstanssiarvoa. Viimeisimmän käytettävissä olevan tilinpäätöksen perusteella osakkeen tasesubstanssiarvo on 357,40 euroa osakkeelta.

Mico Botnia Oy Ab on in-house-yhtiö, joka tuottaa tukipalveluja julkishallinnon organisaatioille. Yhtiön palveluihin kuuluvat muun muassa talous- ja palkkapalvelut sekä tulkki- ja käännöspalvelut. Yhtiön nykyisessä omistusrakenteessa useiden omistajien omistusosuudet alittavat hankintalain edellyttämän 10 prosentin vähimmäistason. Tämä saattaa johtaa siihen, että kyseiset omistajat eivät voi enää siirtymäajan jälkeen hankkia yhtiöltä palveluja ilman kilpailutusta yhtiön sidosyksikköaseman nojalla.

Pohjanmaan hyvinvointialueen omistus ja palvelujen käyttö

Pohjanmaan hyvinvointialue omistaa tällä hetkellä 557 Mico Botnia Oy Ab:n osaketta. Tämä vastaa 19,41 prosenttia yhtiön osakkeiden kokonaismäärästä. Näin ollen hyvinvointialue täyttää jo nyt uudistetun hankintalainsäädännön mukaisen vaatimuksen vähintään 10 prosentin omistusosuudesta. Sen vuoksi hyvinvointialueella ei ole tarvetta hankkia lisää osakkeita lakisääteisen vähimmäistason saavuttamiseksi.

Hyvinvointialue päätti vuonna 2023 palauttaa palkanlaskennan ja taloushallinnon palvelut omaksi toiminnakseen. Tämän seurauksena hyvinvointialueen osuus Mico Botnia Oy Ab:n liikevaihdosta on pienentynyt. Vuonna 2025 hyvinvointialue osti yhtiöltä asiantuntijapalveluja, kuten tulkki- ja käännöspalveluja, yhteensä 653 623,65 euron arvosta. Hankinnat vastasivat noin 12 prosenttia yhtiön liikevaihdosta vuonna 2025. Siitä huolimatta yhtiö luokitellaan edelleen hyvinvointialueen kannalta merkittäväksi yhtiöksi.

Merkittävällä yhtiöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä yhtiötä, joka tarjoaa hyvinvointialueelle tukipalveluja, joita se käyttää päivittäin tai lähes päivittäin.

Arviointi omistajaohjauksen periaatteiden mukaisesti

Aluevaltuuston vahvistamien omistajaohjauksen periaatteiden mukaan omistaminen ei ole itsetarkoitus. Omistamisella pitää olla toiminnalliset ja liiketaloudelliset perusteet ja sitä on arvioitava nykyhetkeen ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen. Arvioinnin yhteydessä on harkittava, ovatko ne tekijät, joiden perusteella omistamiselle on aikanaan katsottu olevan tarvetta, edelleen voimassa vai onko omistuksesta syytä luopua kokonaan tai osittain.

Hyvinvointialueen omistuksia tarkastellaan kokonaisuutena. Yksittäisen yhtiön omistamiseen tai omistuksesta luopumiseen liittyvä päätös ei saa johtaa hyvinvointialueen talouden tai toiminnan kannalta negatiiviseen lopputulokseen. Yhtiömuotoinen toimintatapa on perusteltu, kun palvelujen hoitaminen sidosyksikön kautta on tarkoituksenmukaisempaa ja taloudellisempaa kuin niiden tuottaminen omana toimintana tai ostopalveluna vapailta markkinoilta. Omistajapoliittiset ratkaisut on tehtävä ennakoiden ja hyvinvointialueen etu turvaten oikealla hetkellä.

Mico Botnia Oy Ab:n omistukselle on edelleen toiminnalliset perusteet. Hyvinvointialue käyttää yhtiön palveluja ja aikoo pysyä asiakkaana ja omistajana. Yhtiö tuottaa toistuvia tukipalveluja, joita tarvitaan hyvinvointialueen toiminnassa. Sen vuoksi täydellistä omistuksesta luopumista ei pidetä tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena.

Hyvinvointialueen nykyinen 19,41 prosentin omistusosuus ylittää kuitenkin sekä lakisääteisen 10 prosentin vähimmäistason että hyvinvointialueen nykyisen osuuden yhtiön liikevaihdosta, joka oli vuonna 2025 noin 12 prosenttia. Omistusosuuden kohtuullinen vähentäminen voidaan siten katsoa hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteiden mukaiseksi.

Samalla omistusosuuden vähentäminen voi vaikuttaa osaltaan siihen, että yhtiön palveluja käyttävien muiden nykyisten omistajien on mahdollista saavuttaa hankintalain edellyttämä omistusosuus. Tämä voi tukea toimivaa omistusrakennetta ja yhtiön tulevia toimintaedellytyksiä. Mahdollinen luovutus tulee kuitenkin toteuttaa siten, että hyvinvointialue täyttää järjestelyn jälkeenkin hankintalain vaatimukset ja että sillä on tarkoituksenmukainen marginaali vähimmäistasoon.

Mahdollisessa omistusjärjestelyssä on huomioitava myös, että yhtiö selvittää vaihtoehtoisia juridisia ja rakenteellisia malleja ja että Euroopan komissio valmistelee sääntelyä, jonka sisältö ja vaikutukset ovat vielä avoimia. Nyt esitettävän kannanoton tulee sen vuoksi olla alustava, eikä sen pidä merkitä sitä, että hyvinvointialue sitoutuisi etukäteen tiettyyn osakemäärään, tiettyyn ostajaan tai lopullisiin luovutusehtoihin.

Omistajaohjauksen periaatteiden ja ohjeen mukaan omistajaohjausjaoston tehtävänä on valmistella aluehallitukselle yhtiöiden perustamista tai osakkeiden ostamista ja myyntiä koskevat asiat. Sen vuoksi aluehallitus luovuttaa hyvinvointialueen kannanoton Mico Botnia Oy Ab:lle. Koska yhtiön tiedustelu koskee tässä vaiheessa omistajien alustavaa tahtotilaa, ei kannanotto merkitse vielä sitovaa päätöstä osakkeiden myynnistä. Jos konkreettinen omistusjärjestely tulee ajankohtaiseksi myöhemmin, aluehallitukselle tulee valmistella erillinen ehdotus osakkeiden luovutuksesta.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda
ehdottaa, että omistajaohjausjaosto esittää hallitukselle, että Pohjanmaan hyvinvointialueen alustavana kannanottona Mico Botnia Oy Ab:lle ilmoitetaan seuraava:

1. Pohjanmaan hyvinvointialue aikoo pysyä Mico Botnia Oy Ab:n omistajana, eikä sillä ole tarvetta hankkia lisää yhtiön osakkeita.

2. Hyvinvointialue on alustavasti valmis luopumaan nykyisestä osakeomistuksestaan osittain, jos se on tarpeen, jotta yhtiön palveluja käyttävät muut nykyiset omistajat voivat saavuttaa hankintalainsäädännön edellyttämän omistusosuuden.

3. Hyvinvointialue on alustavasti valmis vähentämään omistusosuuttaan yhtiön osakkeista nykyisestä 19,41 prosentista noin 12 prosenttiin.

4. Mahdollinen omistusjärjestely edellyttää, että hyvinvointialueen omistusosuus ylittää järjestelyn jälkeenkin lakisääteisen vähimmäistason ja että hyvinvointialueen toiminnalliset ja taloudelliset edut, palvelujen saatavuus ja mahdollisuus tarkoituksenmukaiseen omistajaohjaukseen turvataan.

5. Tämä kannanotto on alustava eikä muodosta sitovaa päätöstä tietyn osakemäärän myynnistä tai myyntihinnan tai muiden luovutusehtojen hyväksymisestä. Aluehallituksen päätettäväksi on esitettävä erillinen konkreettinen ehdotus osakkeiden luovutuksesta.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Liite 1 Mico Botnia Oy Ab Kirje omistajille 5.10.2026

Oheisaineisto